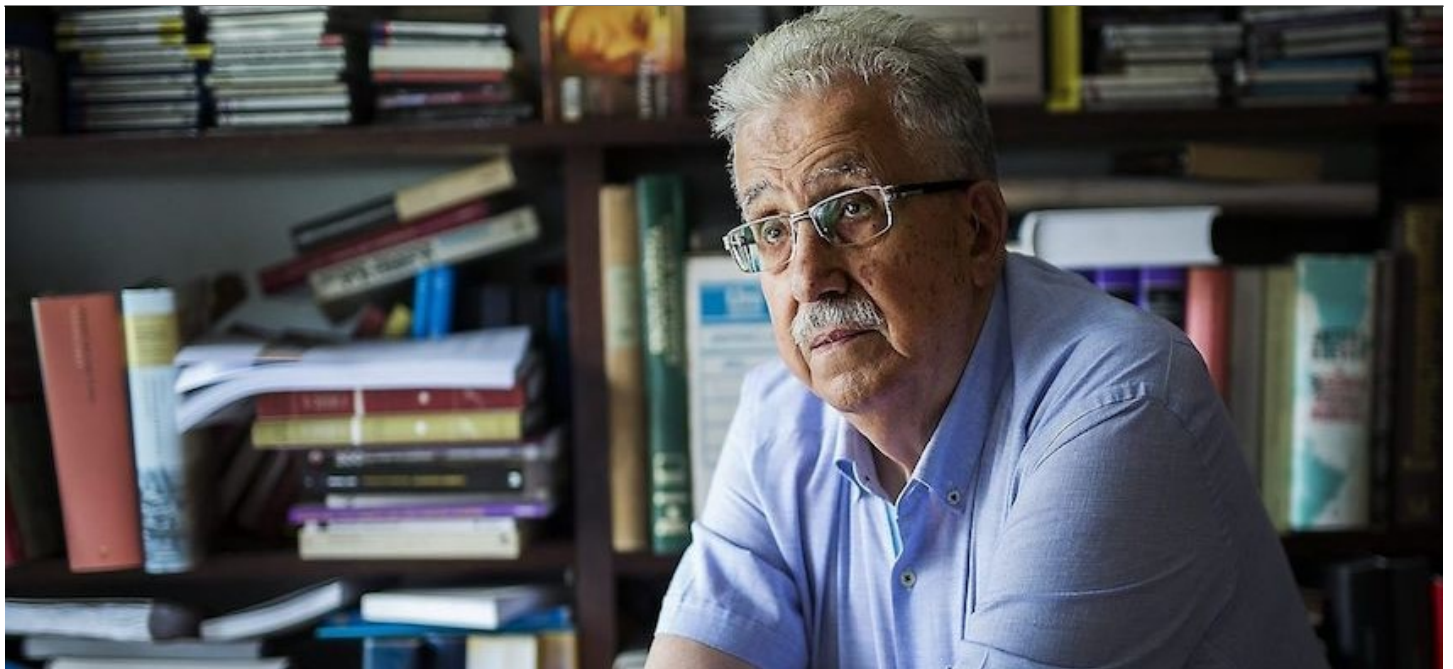

Josep Fontana: «La història no és de bons i dolents»

Autor: Catorze

Data de publicació: 08-01-2023

14 reflexions de l'historiador, que creia que «l'acció col·lectiva és l'únic que canvia les coses».

L'historiador Josep Fontana –un savi amb totes les lletres– va néixer a Barcelona el 20 de novembre del 1931 i va morir, també a Barcelona, el 28 d'agost de 2018. Recollim 14 reflexions seves.

1. Al passat no hi vas a buscar anècdotes per entretenir-te sinó claus per entendre el que passa avui. Si la feina de l'historiador no serveix per entendre el món on vius, no serveix per a res. 2. De temps de pau n'hi ha molt pocs. Se suposa que ara estem en pau, però hi ha un munt de guerres obertes. El món hauria de ser com somiaven els anarquistes, tothom feliç, però no hem trobat com fer-ho realitat. Perquè l'ésser humà està dominat per irracionalitats, prejudicis, pors. 3. La història no és de bons i dolents, te l'agafis pel costat que te l'agafis. Tots dos bàndols tenien bones intencions en certs aspectes, i tots dos feien servir mètodes que duen al desastre. 4. Jo m'he format amb Gramsci: el pessimisme de la intel·ligència i l'optimisme de la voluntat. L'acció col·lectiva és l'únic que canvia les coses. 5. Sempre he estat roig i nacionalista a la vegada, no són dues coses incompatibles. 6. A partir dels anys 70 queda clar que el poder de totes les propostes de transformar el món és nul. És el moment en què els sectors dominants decideixen que ja no cal millorar res perquè ja no hi ha amenaces. Es poden fer reformes laborals i escanyar la gent. 7. La desigualtat només es pot revertir des de baix, des de l'activisme. No es pot confiar que les solucions vinguin des de dalt. 8. Els moviments socials han de tenir molta força per fer canvis, excepte quan hi ha una ruptura revolucionària, que es produeix molt rarament. 9. La gent ha oblidat que un dels esforços més importants que va fer la República va ser l'intent de tractar de modificar la societat espanyola a través de l'educació i la cultura. Va fundar escoles, va nomenar mestres, va portar biblioteques a tots els ajuntaments. Va fer un esforç admirable. Els altres el van decapitar: van tancar escoles, van matar mestres, van cremar llibres. 10. El més delirant del model autonòmic, que m'imagino que es va acceptar amb la idea que era un camí per avançar, és que des del primer moment es va tancar amb pany i clau. 11. La il·lusió de la ciutadania [per la independència de Catalunya] està més que justificada. Però que estigui justificada, que tingui raó, no vol dir que tingui uns objectius possibles a curt termini. I el que hem de fer és que, passi el que passi, no s'esmorteixi la capacitat de lluitar per recuperar drets i llibertats. 12. Si hem d'aconseguir

millors, i les hem d'aconseguir, no ens vindran regalades per un govern més comprensible a Madrid, sinó que les hi haurem d'arrabassar. 13. En ella mateixa, la història no té cap sentit. Aquella idea que existia una mena de força interna que ens conduïa cap al progrés, s'ha revelat absolutament falsa. 14. No demaneu mai a un historiador que faci previsions de futur.

* Declaracions extretes d'entrevistes publicades a Nació Digital, Ara, El Punt Avui i El País.

Podeu llegir l'article original en el següent enllaç: <https://www.catorze.cat/biblioteca/josep-fontana-historia-no-bons-dolents-91271/>